

Trei, Doamne, și toți trei

George Coșbuc

Avea și dânsul trei feciori,
Și i-au plecat toți trei deodată
La tabără, sărmanul tată!
Ce griji pe dânsul, ce fiori,
Când se gândea că-i greu războiul,
N-ai timp să simți că mori.

Și luni trecut-au după luni
Și-a fost de veste lumea plină,
Că steagul turcului se-nchină;
Și mândrii codrului păuni,
Românii-au isprăvit războiul,
Că s-au bătut nebuni.

Scria-n gazetă că s-a dat
Poruncă să se întoarcă-n țară
Toți cei plecați de astă-vară
Și rând pe rând veneau în sat
Și ieri și astăzi câte unul
Din cei care-au plecat.

Și-ai lui întârziau! Plângând
De drag că are să-i revadă,
Sta ziua-n prag, ieșea pe stradă
Cu ochii zarea măsurând,
Și nu veneau! Și dintr-o vreme
Gemea, bătut d-un gând.

Nădejdea caldă-n el slăbea,
Pe cât creștea de rece gândul.
El a-ntrebat pe toți d-a rândul,
Dar nimeni știre nu-i știa.
El pleacă-n urmă la cazarmă
Să afle ce dorea.

Căprarul vechi îi iese-n prag.
Ce-mi face Radu? el întreabă,
De Radu-i este mai cu grabă,
Că Radu-i este cel mai drag.
E mort! El a căzut la Plevna
În cel dintâi șirag!

O, bietul om! De mult simțea

Că Radu-i dus de pe-astă lume,
Dar astăzi, când știa anume,
El sta năuc și nu credea.
Să-i moară Radu! Acest lucru
El nu-l înțelegea.

Blestem pe tine, braț dușman!
Dar George-al nostru cum o duce?
Sub glie, taică, și sub cruce,
Lovit în piept d-un iatagan!
Dar bietul Mircea? Mort și Mircea
Prin văi pe la Smârdan.

El n-a mai zis nici un cuvânt;
Cu fruntea-n piept, ca o statuie,
Ca un Cristos bătut în cuie,
Ținea privirile-n pământ,
Părea că vede dinainte-i
Trei morți într-un mormânt.

Cu pasul slab, cu ochii beți
El a plecat, gemând p-afară,
Și împleticindu-se pe scară,
Chema pe nume pe băieți,
Și se proptea de slab, sărmanul,
Cu mâna de păreți.

Nu se simțea de-i mort ori treaz,
N-avea puteri să se simțească;
El trebuia să s-odihnească
Pe-o piatră-n drum sub un zăplaz
S-a pus, înmormântând în palme-i
Slăbitul său obraz.

Și-a stat așa, pierdut și dus.
Era-n amiază și-n miez de vară
Și soarele-a scăzut spre seară,
Și-n urmă soarele-a apus,
Iar bietul om sta tot acolo
Ca mort, precum s-a pus.

Treceau bărbați, treceau femei,
Și uruiau trăsurile pe stradă,
Soldați treceau făcând paradă,
Și-atunci, deștept, privi la ei
Și-și duse pumnii strâns pe tâmpile:
Trei, Doamne, și toți trei!